

Posudek na závěrečnou studentskou práci

Název práce: Politické motivy v milostné poezii Nizāra Qabbāniho

Typ práce: bakalářská

Autor práce: Maxmilián Péder

Autor posudku: doc. PhDr. František Ondráš, PhD.

	Hodnocení ¹
Badatelská otázka/hypotéza	výborně
Způsob práce/metodologie	velmi dobře
Naplnění zadání	velmi dobře
Práce s prameny a odbornou literaturou	velmi dobře
Stylistická úroveň a struktura práce	velmi dobře
Formální náležitosti (jazyková správnost, citace, odkazy, bibliografie)	velmi dobře

Slovní hodnocení:

Bakalářská práce Maxmiliána Pédera se zabývá politickými, politizujícími a politicko-filozofickými motivy a tématy v milostné poezii syrského básníka Nizāra Qabbāniho. Metodologickým východiskem bakalářské práce založené na literárně-kritické analýze Qabbāniho básnických textů je jeho pojetí lásky jako obecného vztahu mezi lidmi. Qabbāni na jedné straně vnímá lásku filozofický pojem zahrnující otevřenost, upřímnost a empatii, na straně druhé jako emotivně-intelektuální koncept spjatý s pojmy – moc (sulṭa) a svoboda (ḥurrīya). Qabbāniho pojetí lásky je ovlivněno západními (francouzskými) myšlenkovými koncepty a arabskou (syrskou a libanonskou) poetickou tradicí.

S filozofickou a filozofující poezií se Qabbāni seznámil díky Adonisovi, jenž se ve svém teoretickém díle *An Introduction to Arab Poetics* věnuje otázkám modernity, jakož i vnímání času v arabské tradicionalistické a modernistické poezii. Tyto otázky přivedly Nizāra Qabbāniho nejen k autentickému a instrumentálnímu pohledu na svět, nýbrž i k vnímání pravdy jako filozofické kategorie modernistického myšlení, v němž je pravda pohyblivým a nestálým jevem, který se může stát esteticko-poetickým hybatelem básnické tvorby. Bakalářská práce je postavena na důsledném sledování vlivu Adonisovy filozofie na Qabbāniho tvorbu, a v jejím rámci především na téma dvojího odcizení a dvojí závislosti (finanční a kulturní) arabského světa na Západu.

Bakalářská práce je rozdělena do čtyř kapitol. První, úvodní kapitola obsahuje mj. životopisnou charakteristiku Nizāra Qabbāniho. Druhá kapitola je věnována metodologickým

¹ Zvolte: Výborně – velmi dobře – dobře – nevyhovující.

KATEDRA
BLÍZKÉHO VÝCHODU
Filozofická fakulta
Univerzita Karlova

východiskům reflektujícím básnickovy inspirační zdroje; filozofický rámec jeho tvorby a v neposlední řadě jazyk jako básníkův hlas, jako nositele metaforických výrazů i jako slovo tvorný obraz. Třetí kapitola je zaměřena na politický rámec Qabbāniho básnického díla. Čtvrtá kapitola, která je z mnoha hledisek nejvýznamnější kapitolou bakalářské práce, se zabývá Qabbāniho pojetím vztahu politiky a genderu.

Vysokou výpovědní hodnotou se vyznačují zejména ty části, v nichž se M. Péder zaměřuje na to, jak politika ovlivnila vývoj arabské poezie. Snaha básníka osvobodit milostné vztahy od opresivních praktik, nebo využít básnické metafory k tomu, aby se text vymanil z poetických konvencí a zbavil tabuizovaných témat nebo restriktivních zásahů, je ukázkou Qabbāniho úsilí o propojení sféry politické se sférou soukromou, či intimní. Pro politický rámec Qabbāniho tvorby zahrnující vznik státu Izrael, utrpení palestinských uprchlíků a jiná témata, je příznačný tradiční přístup k maskulinním hodnotám obsaženým v klasické arabské poezii. Arabský bojovník s nepřáteli vlastního kmene nebo národa, je hrdým hrdinou Qabbāniho veršů. Pro oblibu politické poezie v arabském světě měly zásadní význam události Šestidenní války roku 1967. Autor bakalářské práce se v této souvislosti velmi správně poukazuje na otázku mytologizace, mystifikace a bagatelizace moderních dějin arabského světa.

Vztah politiky a genderu vytváří základní a velmi podstatný rámec Qabbāniho přístupu k milostné poezii. Nizār Qabbāni je průkopníkem moderní arabské milostné poezie, již pokládá za svébytný žánr, ve kterém se prolínají vyhraněné genderové a politické aspekty zvyšující intelektuální hodnotu jeho básnického díla. Základním tématem a estetickým objektem Qabbāniho veršů je žena inspirující básníka svým zevnějškem podílejícím se na vytváření básnického obrazu ženy jako nenaplněné touhy. Nizār Qabbāni je zároveň mluvčím žen, které motivuje k vystupování na veřejnosti a tím bojuje proti diskriminaci (žen i jiných skupin obyvatelstva) a nespravedlnosti. Básník zobrazuje svět z ženské perspektivy, a navíc v kontrastu k dominantnímu postavení mužského elementu.

Na předchozí části bakalářské práce navazuje zdařilá analýza typologie ženských postav v milostných básních Nizāra Qabbāniho. „Sultánova žena“, „sultánova dcera“, „bezohledná žena“ a „přítelkyně v exilu jsou čtyři základní typy, jejichž výskyt a způsob zpracování závisejí na tom, v jaké životní a umělecké etapě se jimi básník zabýval. Maxmilián Péder dochází při studiu Qabbāniho tvorby k závěru, že láska se nemůže rozvíjet v nesvobodném světě a že politická svoboda – v celé šíři konkrétních i přenesených významů – je základem plnohodnotného (intimního) autentického vztahu zobrazovaného jako součást konfliktu mezi autentickým a instrumentálním pohledem na realitu. Otázkou zůstává role mužů v procesu osvobozování milostných vztahů na základě tradičních nebo moderních společenských norem. V závěrečné části bakalářské práce se její autor zamýšlí nad tím, zda byl Nizār Qabbāni zapálený feministka nebo náruživý milenec, k čemuž využívá znalost básnickova přístupu ke krásu definovanému v kontextu kulturní sensitivity arabského světa příklánějíciho se k postulátu, že krásu musí hledat žena sama v sobě.

**KATEDRA
BLÍZKÉHO VÝCHODU**
Filozofická fakulta
Univerzita Karlova

Problematickou stránkou bakalářské práce je její struktura, která byla důkladně diskutována a zvažována. Disparátnost a jistá míra roztržitosti některých tematických celků by si zasloužila přehodnocení výsledného textu. Kapitoly (Cíl práce a Stav bádání) by měly být více rozpracovány. Dobrý úmysl zpracovat zadané téma formou mozaikovitého výkladu se na některých místech minul kýženým účinkem (např. Politika a gender: autorovo mládí, raná tvorba ... Qabbānī: zapálený feminista a náruživý milenec). V souvislosti s těmito skutečnostmi lze uvažovat o zařazení kapitol Krásno nebo Konflikt mezi autentickým a instrumentálním pohledem do té části práce, která se zabývá filozoficko-teoretickými východisky a kapitoly či podkapitoly obsahující podobná témata sloučit do jednoho celku.

Otázky k rozpravě:

1. Jaká měřítko byla použita při výběru veršů ilustrujících výkladu tématu BP?
2. V čem spočívá obtížnost překladů Qabbānīho milostných básní s politickými motivy?
3. Spojují Nizāra Qabbānīho a Adonise nějaké společné politické nebo kulturní události?
4. Lze pokládat Qabbānīho zobrazování světa z ženské perspektivy za hodnotově přijatelné a esteticky působivé?

Celkové hodnocení:

Práci splňuje všechny požadavky kladené na bakalářskou práci, proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení velmi dobře.

V Praze dne 26. 8. 2022

doc. PhDr. František Ondráš, PhD.
podpis